

מסורת הש"ס

(א) כ"ב ק"ט... (ב) לקמן ט. (ג) כ"ב ק"ט... (ד) רביע ר"ש... (ה) לקמן ט. (ו) ר"ש... (ז) לקמן ט. (ח) שהנחת... (ט) ר"ש... (י) ודברים כג... (יא) ד"ה אמאי... (יב) ד"ה אמאי...

תורה אור השלם

1 וכן תעשה לחמור וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אברת ארץ אשר תאבר מטנו ומצאתה לא תוכל להתעלה: ודברים כג כג

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה וכן ח"ו דרוכב ומטיח:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה וזה כו' חתם ח"ס ובר' ע"ן לקמן דף קפ"ט ח"ס ח"ס: קפ"ט ח"ס ח"ס ח"ס:

מוסף רש"י

ומצאתה... שפ"ה קריה מילא... דאתאי לידיה משמע... ופילו הכי ארץ ולא עובד כוכבים... שפ"ה כותב... ומתקן שפ"ה כותב... ומה שכתב... ומה שכתב... ומה שכתב...

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ב.

עין מצוה

שנים אוחזין בעלים. דוקא אוחזין דשנייה מוחזקים בה ואין לה כח בה יותר מזה שאילו הייתה ביד אחד לכדו היו ארבע המוציא מחזירו ועליו להביא ראיה בעדים שהיא שלו ואינו נאמן זה ליעול בשבועה: **זה אומר כולה שלי.** בגמרא מפרש להמאן שפ"ה: **זה יאמר.** מפרש בגמרא (דף ג.) שבועה זו למה: **שאין לו כח פחות מהיה.** בגמרא (דף ה.) מפ' אמאי תקון כי האי לישנא דהך שבועה: **וזה אומר חצי שלי.** מודה הוא שהחצי של חבירו ואין דנין אלף על חצי הלכך זה האומר כולה שלי יאמר כו' כמשפט הראשון מה שהן דנין עליו נשבעין שניהם שאין לכל אחד שוה פחות מחציו וטעם לו לאחד חצי: **היו שנים רוכבין כו'. לשמעועין** אמר (ב) דרוכב ומטיח שניהם שוין לקנות בהמה מן ההפקד: **בזמן שהן מודין.** בגמרא (דף ט.) מפרש [דנבאי] אשמעינן שהגבהי מיליה מיליה לחבירו קנה חבירו: **גמ' ראיה.** קודם ש' שהגבהי אותה: **בראייה קני.** מדקמתי יתלווק: **פנה כולה שלי.** בחוקה גמורה שהגבהי מיליה ומיליה חפסק מידי משוכתי בה: **והאמר רבנאי.** כנבא קמא בהגזל ומתחילי: **ומלפני דלפני לידיה משמע.** ואפי' הכי אחי' ולא עובד כוכבים ולא מימא כי מיעט רחמנא עובד כוכבים היכא דלא אתאי לידיה דישאל לא מיחייב למערת עלה ולא הדורה אבל אתאי לידיה מייחייב להחזירה לדבריה וסורה: **פנה לישנא דעלמא נקט.** אי לא הדר תנא כולה שלי הוה אמינא מאי מלמיה דקמתי תנא לשון בני אדם אלו נמשנתו ולא לשון המקרא והרבה בני אדם קורין לה מיליה משעת ראיה: **בעלמא דקמתי מלמיה.** כ"מ שנינו שהמוציא מיליה קנאה הוה אמינא דמיליה קני לה משעת ראיה דלא אשמעינן שום תנא דלא קני לה אלף בהגבהי להכי אשמעינן הכא ממשנה יתירה: **והא זה וזה קמתי.** בני מלמיה תנא זה אומר וגבי כולה שלי קמתי זה אומר ואי חזא הוא הכי אכעבי ליה למתני זה אומר מלמיה וכו' שלי: **במקח וממכר.** קניתי מיד פלוני ודוקא מקח וממכר הוא דלמארינן יתלווק בשבועה דאיכא דלימיר שניהם קנאה ולשניהם נתרצה המוכר אבל זה אומר איני ארנמיה חוה אומר איני ארנמיה לא יתלווק דודאי חד מינייהו רמאי הוא ותהא מוחתת עד שיבא אליהו:

שנים אוחזין בשליח. אידי דליירי בהגזל כתרס (כ"ב דף ק"ט.) מחלוקת נסורת נגר ועל הבית דקמתי נבועד הכי אלו שלו ובכשיל הכי אלו של בעל הבית תני הכא נמי דיני חלוקת ואע"ג דתמרי מסכתא חלוקת אלו חדא מסכתא הוא הי"מ לענין מחלוקת ואח"כ קמס לפי שרבי לא היה לומד כסדר אלף כמו שהיו פלפלי התלמידים אבל כשהתנגד על הסדר חזרו ולרין בכל מסכתא טעם למה נשנית אחר שלפניה כדדייק גרס מסכת משעות (דף ג.) מכדי תנא ממוכח קסליק כו' וכן בסוטה (דף ג.):

ויחלוקו. תימיה דמאי שנא מההיא דאריכא דלמיר כל דלמיס גגר פרק חוקת הנתיב (כ"ב דף ג.) וס' (ו) י"ל דלוחזין שאני דחשיב כאלו כל אחד יש לו בה נודאי החצי דאין סהדי דמאי דתפיס האזי לדידה הוא וכן במנה שלישי דמדמי בגמרא לטולת נשיב ההוא שהתפקד מופס נחוקת שניהם כאילו הם עאמס מוחזקים בו לכך משיי דהתם ודאי דמד מינייהו הוא ואין החלוקה יכולה להיות אמת ולכן יחא מונח אבל טעית דאיכא למימר דתרייהו הוא יתלווק וכן שניס אדוקיס כשטר דמדמי לקמן (דף ג.) לממתי משום דשניהם אדוקיס בו דהחלוקה יכולה להיות אמת דלפטר שפרע לו החצי ובגמרא אין דרך שיקנה לו החצי אחרי שהוא ביד הממתי' כגמ' (לקמן דף ג.) החי מינו גופיה לפטרו משבועה אי לא משום דליערומי קמערס ומפרש ריב"ס דמינו להוציא לא אמרי' דבחזיו השני מוחזק זה כמו זה וההיא דחוקת הנתיב (כ"ב דף ג.) וס' (ו) דגמין ולחש ליה לרבה אין שטרס זיפא הוא ומיהו שטרס מעליא הוא לי בירי ואבד והימניה רבה להוציא במינו דאי בעי אמר שטרס מעליא הוא *התם היינו טעמא משום דלפני הוה שתיק רק שלא היה מודה שהוה מוויף היה נאמן כי החתימה הייתה נכרת לעומדים שם וכך יוסף אית גלי דלפילו מינו לא הוה כיון שטענה ראשונה שהוה טוען בהאי שטרס הוא שקר ואין לומר מינו אלף היכא שטענתו ראשונה היא אמת מינו שהיה טוען אחרת ולכן אינו מינו אלפילו להחזיק בהוה נכח כלום דלמירין בפרק החולין (יבמות דף ג.) ספק ויבס שבאו לחלוק בנכסי כנסא ספק אמר אלף בר מתנא אלף ואית לי פלגא ויבס אמר את כרס דידי וליה לך ולא מידי הוה ליה יבס ודאי וספק ספק ואין ספק מוציא מידי ודאי וי"ל דהתם יבס שהוה בנו של קנא הוה ודאי יורשו ולא יוציא הספק מספק ממונו אבל הכא אין ספקא מה שהוה ודאי בחזיו וכן ראה את המציאה ונפל עליה (לקמן דף ג.) קמתי נמי דלא קני מני למדחי כיון דאמר מנה לי או שנפל עליה גלי דעתיה דלא יחא ליה למקמי עד שיוציא ליה: **דבראיה בעלמא א"א קני.** והא דלמרי' בפרק הבית והעלייה (לקמן דף ק"ט.) וס' (ו) הנעה בהפקד קני היינו שעשה מעשה כל דהו כגון שגרר גדר קטן: **והא זה וזה קמתי.** איכא דוכמי דפרין כי האי גוונא ואיכא דוכמי דלא פריך: (עי' מוס' נסוות דף ג' ד"ה א"ב):

א א מ"י פ"ט מהלכות טוען וטוען הל' ו סמך עשין לה טושיע ח"מ ס' קלה ספיק' א: ב ב מ"י שם הלכה ח טושיע שם ספיק' ג: ג ג מ"י שם הלכה ו טושיע שם ספיק' ד: ד ד מ"י פ"ו מהלכות נולה ואפיה הל' א סמך עשין עד טושיע ח"מ ס' רחמ ספיק' א: ה ה מ"י פ"כ מהלכות מירה הל' ד עשין בהשגות ובמ"מ סמך עשין סך טושיע ח"מ ס' רכב ספיק' א:

רבינו הגנאל

שנים אוחזין בשליח זה אמר אני מצאתה וכו'. ואקשי' עלה למה לי למתנא חוב זה אמר כולה שלי הלא באומר אני מצאתה משמע דכולה שלי היא. ופריך הא אתא לאשמועי' דבראיה בעלמא לא קני לה לפצואה. הא לא מיבעיא דהא אמר רבינא ומצאתה דברוי רבינא בהגזל בתרא דאחאי לידיה משמע דברוי רבינא בהגזל בתרא הלי' אין פורטין מתובת המוכסין ופשוטה היא. ואוקינא למתני' רישא במציאה וסיפא דקמתי זה אומר כולה שלי כקנייתא בשטותן אני קניתיא ונתתי דמיה לבעליה